

SAMBANDITTER

Dag Jørgen Høgetveit; mai 2013

19. april 2013. Utsyn. Espen Ottøsen. "Misjønssambandet mener nye. De siste årene har hovedstyret for eksempel utgitt to teologiske veiledninger. Den ene handlet om samlivsetikk - om skilsmisse og gjengifte, sambørskap og homofili. Den andre handlet om forholdet mellom menn og kvinners tjeneste i organisasjonen... kanskje mest utfordrende er det at disse temaene får et slikt mediefokus at Misjønssambandet fremstår mer som en "bekjennelsesbevegelse" enn en "misjønnsbevegelse". I så fall er ikke problemet at Misjønssambandet virker til å være opptatt av bibeltrøskap. Dette er og blir et viktig tema for oss. Men det er ikke det aller viktigste, ikke selve hovedsaken."

Nei ... ?

2010. Utsyn nr. 21. "-Det er mitt ansvar å føre denne prosessen videre", gjengis gen.sekr. Ø. Åsland etter "et internt seminar om kvinners rolle i NLM" (Utsyns formulering); "...Vi må handle raskt, men samtidig gjøre en skikkelig jobb. Jeg håper vi kan legge fram en sak for hovedstyret i april neste år", sier Åsland, og opplyser samtidig (i leder) at "noen ting vil vi allerede nå si tydelig: Noen kvinnelige forkynnere har fått beskjed om at de ikke kan tale søndag formiddag. Det er et synspunkt vi ikke kan slutte oss til. Det er også beklagelig hvis kvinner får beskjed om at de ikke kan utlegge en bibeltekst, men bare holde et vitnesbyrd."

Javel.

28. sept. 2011 har Likestillings- og diskrimineringsombudet noen spørsmål til NLM angående utlysning av NLMs økonomileder-stilling; hvortil gen.sekr. l. nov. bl.a. skriver: "Økonomileder har etter våre grunnregler fast plass i hovedstyret og deltar i drøfting og behandling av alle hovedstyrets saker, herunder hyrde- og læresaker. At økonomileder skal være mann er således begrunnet i trøen/skriften til "trøssamfunnet" og ikke i tradisjon eller praksis. Noen sentrale tekster finner vi bl.a. i 1.Kor 11 og 14 samt 1. Tim 2."

Ombudet konkluderer siden at NLM har brutt Løv om likestilling av 1978, og "Mye tyder på at vi ikke vil bringe saken inn før Likestillings- og diskrimineringsnemnda, slik loven åpner for. Det er nok mer trolig at vi tar opp spørsmålet på neste års generalforsamling om hvordan vi organiserer oss", sier Åsland i desember;¹ hovedstyretsforslag om at økonomileder og Fjellhaug-rectør ikke lengre møter i HS, foreligger for generalforsamlingen, og vedtas, sommer 2012.

NLMs rådsmøte "fastslø i helgen at de opprettholder Nørsk Luthersk Misjonssambands tradisjonelle syn på ekteskapet, men lempet på hvordan det kan praktiseres", melder Vårt Land (.no) 23. okt 2011; møtet har vedtatt et samlivsdokument som i flg. V.L. bla.angår "Personer som er gift etter skilsmisse"s evt. virke i NLM; "-Vi nyanserer mellom forskjellige stillinger hvor vi kan gjøre unntak, for eksempel lærere og vaktmestere på skoler. De har ikke det samme åndelige ansvaret og formidlingsansvaret, sier generalsekretær Øyvind Åsland."

For eksempel lærere; de har åndelig og formidlingsansvar, og Nørsk Luthersk Misjonssamband tilsetter naturligvis ikke mennesker som "driver hør" (Mat.5,32) og med sin etablerte livsførsel peker fortapelsens vei (1.Kor.6,9-10); værre om den ansatte pedagog/vaktmester samtidig fører kristen bekjennelse (1.Kor.5,11).²

I desember (Dagen 19.) foreligger endelig dokumentet "Samliv i lys av Bibelen". "-...Det vi gjør med denne nye veiledningen som hovedstyret har vedtatt, er til en viss grad å tilpasse kartet etter det som allerede er blitt terreng, sier Ottosen."

Tilbake til rådsmøtet i oktober.

Samme rådsmøtet "sluttet seg", stadig i flg. V.L., "til hovedlinjene i et foreløpig dokument "Sammen i tjeneste". Der fastholdes det at menn har et spesielt hyrde- og læreansvar". "-Det skjer ingen revolusjon i Misjonssambandet på dette området, sier Åsland"; "Han har flere ganger tatt til orde for at organisasjonen i større grad skal skille mellom åndelig og administrativt ansvar."

"-Nå må vi rydde i hvilke stillinger som trenger å være under tjenstedeling og ikke", sier "Kari Margrethe Sølvang ... nyansatt personalleder i Misjonssambandet og deres første kvinne i ledergruppen."³

Og hvem er "Vi"?

Midtveis i mai 2012 får man møte nystiftede "Evangelisk Luthersk Nettverk"; hvortil de fem dannende kirkesamfunn/organisasjoner, herunder NLMs, ledere i Dagen 14. mai leverte en redegjørelse inkl. nettverkets "Grunnlagsdokument".⁴

Fremdeles mai. Fangekasa Bibelcamp har invitert biskop Atle Sommerfeldt som taler. Møtet ble flyttet fra NLMs leirsted til Aremark kirke; fremdeles med NLM som (med-)arrangør.

En skulle vente regional- evt. sentral-ledelsens bidrag til å parkere NLM-deltagelse; gen.sekr. henviser (i Dagen 22. mai) til "bibeltekster" som "avviser fellesskap med vranglærere"; skriver "det er gode grunner for å fastholde den holdningen som ble vedtatt på møtet i Calmeyergaten Misjønshus i 1920: Bibeltrø kristne må ikke "inngå i frivillig samarbeid med dem som har brutt med Bibelens autoritet"; han "ser det som uheldig at NLM står som medarrangør, men mener likevel at det å trekke seg fra arrangementet, og overstyre de lokalt ansvarlige, kan skape en vanskelig situasjon i lokalmiljøet."

Gen.sekr. synes utilstrekkelig oppmerksom på at noen lokalt allerede hadde skapt "en vanskelig situasjon i lokalmiljøet" som regional eller sentral ledelse kunne avhjulpet (; måtte avhjulpet, om de selv skulle gå skadefri.)

"Og Gud Herren tok mennesket og satte ham i Edens have til å dyrke og vokte den." (1.Mos.2,15)

"-Misjønssambandets generalsekretær var den største overraskelsen, sier masterkandidat ved Det teologiske menighetsfakultet (MF), Lillian Dombestein.

Hun har undersøkt fem norske misjønnsorganisasjoners miljøbevissthet og dybdeintervjuet topplederne om deres forhold til misjøn og klima." (dagen (? , .no) 25. juni 2012.) "Øyvind Åsland siteres på at NLM må "skjerpe seg og snakke mer om temaet på bedehusene" og "utvikle teologien sin i så måte". Samtidig mener han det vil være vanskelig å få med seg "deler av grasrota". NLM-generalen tror at dersom han uttrykker slike tanker offentlig, vil han få repons som "Ja, det var nye toner fra NLMs generalsekretær, er han påvirket av liberalteologi nå, eller?" -De opplever at disse impulsene kommer fra miljø som vi ikke vil identifisere oss med. Så derfor blir utfordringen å jobbe seriøst teologisk med det for å vise at det ikke er farlig, tvert imot, uttaler han."

Den seriøse teologiske jobbingen må antas ansett langt fremskreden når gen.sekr. J. Huseby, R. Kjøde og Ø. Åsland 3. sept. i Vårt Land publiserer "Klima og rettferdighet", hvorfra hitsettes: "Klimaforandringer utgjør trolig den største trusselen mot vår egen klode ... Den globale oppvarmingen skyter fart, mens viljen til å gjennomføre globale klimatiltak står på stedet hvil... ønsker vi å si klart og tydelig: Klimatrusselen er reell og må ikke gjøres til en kasteball i et partipolitisk spill. Vi vil innstendig oppfordre våre politikere til å finne gode løsninger på hvordan Norge skal løse sine forpliktelser overfor verdenssamfunnet... Vi løser ikke klimakrisen uten en samfunnsmodell, som gir ... Som kristne ledere for Norges største misjonsorganisasjoner vil vi vise vårt felles ansvar. En samlet kristen kirke vil utgjøre en forskjell i verden. Hemmeligheten er fellesskapet. Å forplikte seg til et fellesskap er radikalt. Det er avgjørende på vei til ei bærekraftig framtid. Vi ønsker å løfte fram ..." o.s.v., o.s.v.

"Klimaforandringer ... største trusselen"? Hva med synd (1.Mos. 3,17; Es.51,6)? "Den globale oppvarmingen skyter fart..."; Tja; i så fall, hvorfor?

"Med kommunismens kollaps, er "grønt" blitt det nye "rødt". Totalitære har fløkket seg for å støtte denne nye "moral"-grunn. Global oppvarming nyttes nå som basis av dem som søker makt og kontroll for å gjøre inngrep i enhvers liv. Det tilveiebringer en lisens til å trenge seg på, gjøre inngrep og regulere", skriver Andrew S. Kulikowsky,⁵ og siterer videre Nigel Lawson's An Appeal to Reason; A Cool Look at Global Warming: "Jeg mistnker at det ikke er et tilfelle at det er i Europa at øko-fundamentalisme generelt og global oppvarming-absolutisme i særdeleshet, har funnet sin mest fertile jord; for det er Europa som er blitt det mest sekulære samfunn i verden, hvor de tradisjonelle religioner har det svakeste hold. Dag kjenner mennesker fremdeles behovet for den trøst og de høyere verdier som religion kan frembringe, og det er grønn alarmismes kvasi-religion og hva som har blitt godt beskrevet som global salvasjonisme ... som har fylt vakumet, med den gjenomtente eksaminering av dens mantraer ansett som tilnærmet helligbrøde". Bidrag til virkelighetsforståelse finnes ellers i siv.agr. L.A. Høgetveits 2-siders "Ressursene i Verden" (kommentar-avisa.no 10. apr. 2013) og siv.agr. J. Høgetveits "Noe fundamentalt galt i misjonsarbeidet?" (kommentar-avisa.no 26. apr. 2010)⁶

Sommer. "UL i Køngeparken er over... På lørdagens kvældsmøte fikk Guds ånd minne meg på mange alvorlige ting når det gjelder ... Det Guds ord fikk sådd i hjertet mitt, ble straks røvet fra meg når det ble fremført en dans på scenen, etterfulgt av en rockelignende sang.^{<7>} Guds ånd ble erstattet med verdens ånd i mitt hjerte. Og jeg spør: Hvor er våre veiledere? Senere, på avslutningsshowet ble det også fremført dans på scenen av et dusin mennesker, og forsamlingen ble oppfordret til å være med i dansen, ja, jeg spør igjen: Hvor er lederne våre? Hvor er våre veiledere?"; spør Eivind Ydstebø fra Kvitsøy, Dagen 7. juli.

V"åre veiledere" er kanskje hjemme og forbereder festtale til generalforsamlingen: "Det er tid for generalforsamlinger... I år skal vi diskutere barne- og ungdomsarbeidet. Vi vil så gjerne at barn og unge i Norge skal få høre evangeliet, og har forsøkt å lage en god plan for at det skal skje. Det blir spennende å høre samtalen om dette når et engasjert misjonsfolk griper ordet." (Ø. Åsland, Dagen 11. juli.) Og kommende sommer taler Egil Svartdahl, etter "at han er blitt spurt flere år på rad",⁸ omsider på Ungdommens Landsmøte.

Andakten i Dagen 1. sept. er signert Øyvind Åsland, og siterer rikelig fra Køl.1-3; etter Bibelselskapet 2011. En som gjør sligt, er faret vill ang. det ene nødvendige.⁹ En NLM-generalsekretær som gjør sligt, fører vill ang. det ene nødvendige.¹⁰

"-Jeg tar selv anstand fra ung-jordskreasjonisme, ... Gud har brukt evolusjon, det synes opplagt. Spørsmålet er i hvor stort omfang. Her er jeg nok agnostiker", gjengis Gimlekøllen-rectør Lars Dahle i Dagen 25. sept. Rectør Dahles forhold til Guds-ordet,¹¹ gjerne sammenholdt med Lunde-relaterte Norsk Bibels Bibelen Res-surs'forhold til Guds-ordet,¹² vekker et spørsmål om hvorvidt NLMs institusjoner i alminnelighet, herunder bibelskøler, fremmer teistisk naturalisme.

9. nov. leverte ass.gen.sekr., info.leder, forl.sjef, red. Espen Ottøsen i Utsyn lederen "Ensømme, kristne ulver".¹³

"Enhver kristen har rett til å utbre evangeliet, så sant har han den fornødne dyktighet til det; ja, mer enn det: han har ikke alene rett, men det er hans plikt å gjøre det. (Kfr. Åp. 22, 17.) Ut-

bredelsen av evangeliet er ikke bare overdratt til noen få, men til alle den Herre Jesu Kristi disipler. I forhold tilde nådegaver han er blitt betrodd av den Hellige Ånd, har hvert menneske plikt på seg til å utføre Herrens gjerning i sitt slektledd. I virkeligheten er dette en sak som slett ikke bare angår menn. Den angår også hele det annet kjønn. Enten de troende er menn eller kvinner, så har de plikt til, forutsatt at de er dyktiggjort ved Guds nåde, å anstrenge seg til det ytterste for å utbre kunnskapen om Jesus Kristus. Dette behøver imidlertid ikke å skje i form av predikantvirksomhet - ja i visse tilfelle bør det slett ikke, som for eksempel når det gjelder kvinner, hvis offentlige forkynnelse uttrykkelig er forbudt (se Tim. 2, 12; 1. Kor. 14,34)."¹⁴ Charles Haddon Spurgeon.

"-Er du fornøyd med dokumentet?"; Utsyn (21. des.) spør generalsekretæren. "-Jeg synes det har blitt et veldig bra dokument som jeg tror gir sunn og god veiledning"; dokumentet "Sammen i tjeneste" er vedtatt av hovedstyret 30. nov. "-... Men praksis er allerede endret, blant annet ved at det er åpnet opp for begge kjønn i noen av stillingene i ledergruppen ved hovedkontoret", siteres E. Ottosen i V.L. 30. nov., og "-Dette har til en viss grad vært praktisert", sier Ø. Åsland til Utsyn om dokumentets forholdende til "kvinnens lederskap innenfor administrasjon, økonomi eller personelhåndtering."

Det har en tidlang vært å registrere at "praksis er allerede endret" med fremkomst av en og annen ambulerende predikantinde samt fr. Sølvang i "ledergruppen". Praksis med hjemmel i hva?

"-...Teologien NLM har stått for i mange år, er den samme" (Åsland, Utsyn), men hva er så "teologi" for et fag, hvor teologien kan vedbli den samme altmedens praktisert blir omsnudd?

"Det begynner i Edens hage - der Gud skaper Adam". (Sammen i tjeneste, s.3)

Imidlertid plantet Gud Herren "en have i Eden, ... og der satte han mennesket som han hadde dannet." (1.Mos.2,8)

"... nomadekulturen Abraham var en del av". (s.3) Ur-innvåneren Abraham; "nomadekultur"?; tja.

"... valgte forfatterne av NT å se på tekstene i GT som ...".

(s.3) Se note 9.

7

"Fremfør Gud er det ingen rangordning mellom kjønn." (s.4) Hvem kalte Gud på i haven etter Eva plukket forbuden frukt? Se ellers 1.Kor.11,3.

"Det gjøres ikke forbehold for kvinner når Paulus gir sin oppfordring til menigheten: "La Kristi ord være rikelig blant dere, så dere lærer og ..." (Køl 3,16)." (s.4-5) En kunne lese tekstene i sammenheng og finne at "lærer" her er av samme ord som "lærer" i 1.Tim.2,12.

"Mennesket, både som mann og kvinne, er skapt i Guds bilde: "Og Gud skapte mennesket i sitt bilde, i Guds bilde skapte han det, til mann og kvinne skapte han dem" (1 Møs 1,27)." Vil man av anførte utlede kvinnens Gudbilledlighet, får man forsøke utrede setningene; den annen er forøvrig å lese "i Guds billede skapte han ham" (jfr. KJV/note i BGO97); se dertil 1.Kor.11,7.

1,Møs.3. "'Til din mann skal din attrå stå, og han skal råde over deg" (vers 16). Det er naturlig å forstå verset slik at kvinnen ettersyndefallet blir sårbar for herskesyke menn - som krenker og undertrykker." (s.6) Er det?

"... er det umulig å påstå at kvinnens underordning er en følge av syndefallet. Tvert i mot er en del av begrunnelsen Guds skapergjerning før synden kom inn i verden." (s.6-7) Og når det kommer til "funksjoner i den kristne forsamling", som er dokumentets tema, er en del av begrunnelsen syndefallet; 1.Tim.2,13.

"I teksten der Paulus taler om kvinners underordning, innleder han med å oppfordre til gjensidig underordning: "Underordne dere under hverandre i Kristi frykt" (Ef 5,21)." (s.7) Snarere enn å innlede noe, avslutter dette forrige avsnitt.

"Det er både trist og beklagelig at så mange menn flykter fra sitt ansvar, både i den kristne menighet og i den kristne familien. Menns ansvarsfraskrivelse ...". (s.7) Hva med en eventuell reell ansvarsfratagelse og følger av denne?

"I 1. Korinterbrev 11... argumenterer Paulus før at kvinnen bør dekke sitt hode. Mange spør derfor hvordan vi både kan fastholde underordningstanken i vers 3 og samtidig hevde at kvinner i dag ikke trenger å dekke sitt hår til, slik Paulus utvilsomt oppfordrer til i vers 4-6... Vi vet ikke nok om datidens kleskoder til å vite sikkert bakgrunnen for oppfordringen... teksten ... sier noe om hvordan kjønnsforskjellene synliggjøres i Korint. Vi mener at måten denne underordningen uttrykkes på, for eksempel ved bruk av slør eller annet "hodeplagg", er et tidsbestemt signal." (s.8)
Men hva "mener" apostelen?

Tekstens førtsettelse, v.7-16 (sǿm man ikke henviser til), skriver et "ikke" (v.7) og "Derfor" (v.10) under henvisning til "Guds bilde" og "skapt"; videre til "naturen" (v.14).

Hvis man vil "hevde at kvinner i dag ikke trenger å dekke sitt hår til, slik Paulus utvilsomt oppfordrer til i vers 4-6", får man utfra aktuell(e) tekst(er) påvise hvorfor ikke; evt. henviser til slik påvisning; Ellers vil det synes sǿm (hva man kan kalle) "kulturelle betingelser" får tolke teksten istedetfor at teksten får tolke våre "kulturelle betingelser".

"... uttrykkene sǿm gjerne brukes i nørsk sammenheng - slike sǿm prest, biskop og pastor - i større eller mindre grad bygger på bibelske begreper. Et uttrykk sǿm i k k e brukes om en lederoppgave i NTs menigheter er "prest". Når ordet brukes viser det enten til prester i templet i Jerusalem, til Jesus sǿm vår prest, eller til det forhold at alle kristne utgjør et hellig presteskap". (s.8)

Her sammenblandes to bruk av det "nørsk"e "uttrykk" "prest", hvorav det ene før gr. "hierex", prest (offer-prest), hvilket, sǿm anført, nyttes om tempel-prest (offer-prest), Kristus (offer-prest) og kristne sǿm et hellig presteskap (offer-prest), "til å frembære åndelige offer" (1.Pet.2,5); og det annet bruk er før gr. "presbuteros", eldste. Det "nørsk"e "uttrykk" "prest" er avledet av det siste, et "uttrykk" sǿm "i nørsk sammenheng" i høy grad "brukes om en lederoppgave i NTs menigheter".

"... alle de kirkelige handlinger i den ældste kirke kunde utføres av enhver kristen, uanset om han var en valgt menighetstjener eller ikke. Først efter Tertullians tid (d. 222), blev disse handlinger efterhvert forbeholdt det kirkelige embede, og da sǿm følge av at det gammeltestamentlige prestebegrep trængte ind i kirken og stil-

let presten i en særstilling mellom Gud og menigheten."¹⁵

Rømerpresten er fremdeles offer-prest; den lutherske prest ikke.

"I lys av at hele avsnittet <1.Tim.2,11-14> handler om livet i menigheten, mener vi det er naturlig å tolke teksten som en avvisning av at kvinner kan ha en overordnet lærefunksjon i menigheten." (s.10) Det synes naturlig å tolke ovenstående slik at kvinnen kan ha en lærefunksjon i menigheten. Enn om man leste teksten før pålydende, d.v.s. under bibeltolkningens hovedregel: ingen "tolkning"?; "... i stillhet... i stillhet."

"2.Korinterbrev 14,33<sic>-35."

"Ikke minst har mange blitt forvirret over at Paulus oppfordrer kvinner til å tie i denne teksten når han bare noen få kapitler tidligere oppfordrer kvinner som profeterer eller ber om å ha noe på hodet (1 Kor 11,3-5). Det må i hvert fall bety at Paulus ikke mener taleforbudet absolutt. Vi vet ikke nok om situasjonen i Korint til å vite sikkert hva som er den nøyaktige bakgrunnen for det Paulus skriver i 1. Korinterbrev 14." (s.11) Men vi vet, som Øyvind Andersen skriver,¹⁶ at "Han bebreider dem ikke før at de ber og taler profetisk. Men her taler han ikke om det som kalles "menighetssamlingene". (Talen om dem begynner først i kap. 11,18)". "Så absolutt gjelder det gitte forbud, at kvinnene i en menighetsforsamling enn ikke skal førelegge spørsmål til egen belæring, da det overhodet "ikke sømmer sig før...".¹⁷

"Mirjam, kalles i 2.Mosebok 15,20 for "profet" (s.12); det gjør hun vel i BS2011 ...

"Hva så med samfunnet? Vårt svar er at tekstene vi her snakker om ikke direkte taler om underordning andre steder enn i hjem og menighet. Å hevde at kvinner også skal underordne seg menn i politikk eller forretningsliv, blir dermed å dra konsekvenser som tekstene selv ikke drar. Dessuten ser vi altså at kvinner i GT kunne få fremstående lederposisjoner i Det gamle Israel." (s.14)

"Kort sagt: Kvinnen skal aldri opptre i noen stilling i Guds rike der hun kommer til å stå som autoritet over mannen. Det være seg i forkynnelse eller administrasjon. Det samme gjelder kvinnens stilling i hjemmet og samfunnslivet. Det tillates overhodet ikke å være "mannens herre".¹⁸ (Ø. Andersen)

"Mitt folks herskere er barn, og kvinner råder over det. Mitt folk! Dine førere er forførere, og den vei du skal gå, har de ødelagt." (Es.3,12)

At der også "i Det gamle Israel" var u-år på menn, er uomtvistelig.

"Ut i fra Bibelens tekster kan vi ikke se at det legges noen begrensninger på kvinners lederskap innenfor administrasjon" (s.15), skrives det før dernest å anføre Apgj.6,2-4 som spesifikt angir "menn" som valgte administratører. "Hun skal ikke være lærer i menigheten fordi hun i det hele tatt ikke skal være mannens herre. Dette innebærer at hun heller ikke skal ha den administrative ledelse i Guds rike."¹⁹ (Ø. Andersen)

"Også i kristen sammenheng tror vi "personalansvar" i utgangspunktet handler mer om bedriftsøkonomiske forhold enn om åndelig lederskap." (s.16) Hvor skilles "bedriftsøkonomiske forhold" og "åndelig lederskap" i en "Verden for Kristus"-organisasjon? Fedrene fastsatte forretningsførerens møte i hovedstyret.

"Det virker urimelig for eksempel å knytte et særskilt hyrde- eller læreansvar til oppgaven som fast møteleder." (s.16-17) Hvilken autoritet har et møtes leder?

"...det å forkynne det kristne budskapet... det som normalt foregår i bibeltimer, under møteuker og på et møte søndag formiddag eller kveld. Timoteus møtte den kristne tro gjennom sin mor og sin mormor (2 Tim 1,5). Men det er ikke naturlig å hevde at disse kvinnene opptrådte som "menighetens lærere".

Når vi derfor benytter kvinner som forkynnere, om de holder korte "vitnesbyrd" eller "bibeltimer", tenker vi altså ikke at disse går inn i oppgaven som forsamlingens åndelige lærer." (s.17-18)

D"erfor" må antas peke tilbake til forrige avsnitt hvor Timoteus' mor og mormor (hvorigjennom skrives "Timoteus møtte den kristne tro") knyttes til "bibeltimer" o.s.v.

At Timoteus "fra barndommen av kjenner de hellige skrifter", vet vi. At hans mor og/eller mormor var instrumentell i å bringe ham under "Ordets hørelse" ved da antagelig å hjelpe ham dit hvor "de hellige skrifter" befant seg, er sannsynlig. Men hvor i deres tjeneste innkommer "bibeltimer", "møteuker" og "møte søndag formiddag eller søndag kveld"?

"... tror vi at Gud kan bruke og velsigne en kvinnelig prest ...

Det mest avgjørende er at mennesker taler i pakt med Guds ord."

(s.19) Om Gud behager bruker han Kyrøs, eselet samt hunpresten og vender det onde til det gode. Men "velsigne" den stilling som ved blotte, umelende fremtreden "taler" "Guds ord" anti?

"Etter vår vurdering taler Bibelen tydelig om at Gud har skapt menn og kvinner forskjellige - for at vi skal utfylle hver andre."

(s.22) For at" hva?

"Det begynner i Edens hage"; Gud har dannet mennesket og bygger ham en medhjelp svarende til ham; som det står i teksten man utelot i drøftelsen s.8, "mannen er ikke av kvinnen, men kvinnen er av mannen; mannen blev jo heller ikke skapt for kvinnens skyld, men kvinnen for mannens skyld."

"Hvor mange kvinner har profetisk nådegave i dag? Og hvor mange kan rose seg for "sin villighet til det gode" i dag slik som vi finner eksempler på det i Ap.gj.? De finnes nok, og der de finnes har de avgjørende betydning. Men de representerer ikke et slikt karakteristisk trekk i menighetslivet i dag som de gjorde det i nytetamentlig tid.

Og hvordor ikke? Pradøksalt nok fordi vår tid mangler syn for kvinnens innsats. Det syn at kvinnen i enhver henseende skal likestilles med mannen, må få den følge at synet på kvinnens spesielle betydning i Guds rike svekkes."²⁰ (Ø. Andersen)

Tilkom dokumentet "Sammen i tjeneste; En veiledning om kvinner og menns oppgaver, roller og funksjoner i den kristne församling" dissens i hovedstyret?

Nytt år. Utsyn 25. jan. 2013. Reaksjoner på dök. "Sammen i tjeneste". "Jeg savner av noen våger å løfte opp og blankpussetekster som peker på oppgaver som er unike for kvinner i församlingen... Framhever vi sosialismens ideal, der menneskets verdi ses i forhold til arbeidsinnsats og posisjon i samfunnet (og församlingen), uten å være klar over det?" (Fhv. Møngøliamisjønær Gunn Andersson)

Utsyn, samme nummer.; Red Espen Ottosen: "Jeg har ofte møtt følgende resonnement: "Dere kristne skifter synspunkt hele tiden. Før var dere i mot kvinnelige prester, gjengifte og evolusjons-

læren. Nå har dere skiftet mening. Snart skjer det samme med "hømfili". Da retter jeg ryggen og avviser at Misjonssambandet litt førsinket justerer standpunktene etter hva som er politisk kørrekt." Igjen henvises til note 13.

Men tilbake til sosialismen, til gjentagen AUF-støy og fremdeles igjen "hømfili".

"-Skølestyrets arbeidsutvalg var enige om å fastholde tidligere vedtak om at heftet ikke skal brukes. Dette er ikke i og før seg et ferskt vedtak. Dette er en sak som går mange år tilbake, før heftet ble stanset i 2009, men er brukt i undervisningen mèt ledelsens ønske etter den tid, sier <Kvitsund- rektor Tørleif> Belck-Olsen." (Dagen 17. jan.) "I 2009 vedtok styret ved Kvitsund gymnas at heftet "Kristen etikk" skulle fjernast frå undervisninga etter at AUF hadde sendt klage på innhaldet til diskrimineringsombødet." (Telemarksavisen 18. Jan.) Lektor Eivind Gjerdes "Kristen etikk" (med tidl. Tryggheim- rektor Asbjørn Nørdgårds underkapitel "Abørt"), er omsider relegert fra Kvitsund, og skølen/ørg.-ledelsen har gitt NLMs ansatte et greit signal om at det før inn-tektenes skyld anses påkrevet være påholden med sannheten.

"Vi synest ikkje det er riktig å gje ei grundig øffentleg vurdering av eit hefte som ein tilsett på Kvitsund har utførma", skriver Belck-Olsen/Åsland (Dagen 15. feb.) et par dager efter at ass. gen.sekr. (NRK 13.feb.) sier heftet innehøldt noen "uheldige formuleringer" og efter at den øffentlige, om ikke grundige, vurdering føreligger i og med at heftet er fjernet.

"Utgangspunktet er at skølen har trekt tilbake eit etikkhefte som er øffentleg kjent og kritisert, og vil finna alternativt læremateriale. Då vert det store spørsmålet: Kva i heftet eller kva ved heftet er av ein slik karakter at det ikkje kan brukast ved Kvitsund? Eller: Er det teologien i heftet eller signaleffekten ved heftet som er problematisk?" " Leinga ved Kvitsund bør øffentleg gjera greie før kvifør det aktuelle heftet ikkje kan brukast. Ei slik klargjering treng ikkje koma i strid med det som måtte vera personalsak i dette. Samstundes bør det presiserast kva skølen står før der det måtte vera avvik i høve til heftet. Før vår del trur vi det skal vera vanskeleg å finna eit tilsvarande hefte med så tydeleg bibelsk profil og inviterande haldning øverfør lesarane/elevane. <Men noe fant man da ...²¹>" "Den tredje parten som

har skø på seg i denne saka, er alle andre kristne friskular. Når Kvitsund kunne angripast så hardt som det skjedde i denne saka og få eit slikt mediekjør, forstår vi at det skal lite til før at andre skular kjem i same situasjonen."²²

"... når en kristen bror er i storm fra storsamfunnet på grunn av at han veileder bibelsk i etiske vanskelig spørsmål, og en da gjør eventuelle manglende presise formuleringer til et hovedpoeng i møte med denne, da møter vi ikke det denne står overfor sakssvarende." "... hvorvidt vår støtte er mer enn ord, avhenger av om vi våger å tenke prinsipielt og stå bak den som akkurat nå er under "fordømmelse" av storsamfunnet. Det trenger ikke være vanskelig å finne unnskyldninger før slippe ved å avdekke svakheter ved den angrepnes formuleringer. Men legges dette til grunn før hvordan vi griper saken an, står vi i stor fare for å nyansere oss vekk fra å holde fram sannheten i det som kampen står om i øyeblikket." (Område- og forsamlingsleder i NLM, Endre Stene, Dagen 25. jan.)

"Før både NLM og før Kvitsund Gymnas står fylgjande fast: Misjonssambandet ønskjer å stå på Bibelens grunn i etiske spørsmål som til dømes abort og homøfilit samliv. Dette er kontroversielle spørsmål og vi ynskjer å vere "tru mot sanninga i kjærleik". (Belck-Olsen/Åsland, Dagen 15. feb.)

I arkivet på Sinsen bør finnes et dokument beskrevet "Ideologi og lovgivning; Likestillingsloven; Ot.prop. nr.1/77-78; Foredrag ved prof.dr.theol. Erling Danbølt på Organisasjonenes Fellestråds årsmøte på Geilo 12. januar 1978; Kan bestilles fra Gry Forlag, Grensen 19 IV, Oslo 1"; et dokument som bør avstøves, kopieres/distribueres i hele NLM.

O.F., herunder NLM-formann Tore Tunglund og gen.sekr. Birger Breivik, ber i brev til Stortingets presidentskap av 13. jan.(bilag III til nevnte dok.), presidentskapet "om å utsette Stortingets behandling av lovutkastet og sende det til høring hos et stort og representativt utvalg (alle) de berørte organisasjoner:" "Det er meget betenkelig å innføre en fullmaktslov som griper inn på "alle samfunnsområder" og overlater til en nemnd på syv medlemmer å tolke detaljer og håndheve sine beslutninger uten parlamentarisk kontroll." "Forslaget peker i retning av en frihetsinnskrenkning i alt foreningsarbeid. I våre kristne organisasjoner vil det virke

Av Danbolts foredrag fremgikk at "Løvforslaget definerer ikke den likestilling det krever, men det forutsetter et bestemt helhetssyn som alle skal være enige i - det såkalte "nye kjønnsrøllemonster". Løven skal virke "holdningsskapende" slik at de som har en annen holdning til spørsmålet etterhvert skal "mødnes" til å dele det syn på kjønnsrøllemonstret og likestillingen som løven forutsetter. Det sier gang på gang at løven skal "påvirke holdningene til kjønnsrøllene, forplikte myndighetene til aktivt arbeide for likestilling gjennom virkemidler som ikke omfattes av løven" s.5b. Det foreslås at der blir gjort unntak for enkelte foreninger. "Dette vil gi foreningene mulighet til selv frivillig (!) å endre vedtektene." (s.2)

"Nevnden blir et ideologisk overvåkningsorgan med diktatorisk myndighet til å gripe inn på alle områder. At det bare gjelder spørsmål om "likestilling mellom kjønnene" er ikke noe "bare, bare", når det er Nevnden som har uinnskrenket myndighet til å avgjøre hva løven til enhver tid skal kreve. Den som mener noe annet, vil Nevnden hjelpe til bedre forståelse gjennom: 1. formaning, 2. mulkt (om formaningen ikke hjelper) og 3. fengsel." (s.5)

"Nevnden blir en høieste sensurkomite med rett til å kreve politiets hjelp til granskning og besiktigelse." (s.7)

"Nevndens uinnskrenkede makt

Deptets mening om dette er klar, det fremgår av byråsjef i Forbruker- og administrasjonsdeptet, Lars Oftedal Brøchs svar på spørsmål fra Vårt Land 1. juli 1977.

På spørsmål om løven vil gjelde for foreninger og hvilken betydning den vil få for f.eks. Norsk Luthersk Misjonssamband, som ikke gir kvinner stemmerett på generalforsamlingen og ikke har kvinner i Hovedstyret, svarer han: "Hvorvidt løven gjelder for slike foreninger vil først kunne avklares når løven er trådt i kraft og et konkret spørsmål reises for Likestillingsnemnda". Spørsmålet om stemmerett "rammes av løvens generalklausul". Men det avhenger av om det hører til et trossamfunns "indre forhold". Det blir spørsmål om NLM kan oppfattes som et trossamfunn. Her bør den autoritative tolkning komme fra kirkens side, mener byråsjefen, men legger til: "Selvsagt vil den endelige avgjørelsen måtte tas av Likestillingsnemnda." (s.13-14)

"I den første prop. fra 1974/75 sies det s.22ab at den prinsipper-

klæring som ligger i likest.loven § 1 gjelder holdningsendringer av betydning for skolen, offentlige rådgivningsinstanser, voksenopplæringskurs, NRK osv. Videre tiltak for "barnefamiliens økonomi og forsørgelsesforholdene, offentlige tilsynsordninger med barn, ekteskapslovgivningen... økt likestilling i familien" og: "Dette arbeidet er i full gang og vil bli forsterket i tiden som kommer". Nu er allerede flere av disse forslag lagt frem, skolelover, abortloven, barneloven, ekteskapsloven, og lov om barns oppvekstvilkår. Det viser det intense arbeid med lange perspektiver." (s.15)

"Bakgrunn: Stat/kirke-utredningen

Den utredning som stat/kirke-kommisjonen la frem i 1975, NOU 1975: 30, har et kapittel som skisserer hovedlinjene i det forhold til kirken og det religiøse liv som man anser som det sannsynlige i fremtiden. (Kap. 7, s.143ff.) Her møter man nettopp det syn på statens forhold til det religiøse liv, i og utenfor Den norske kirke som kommer til uttrykk i Likestillingsloven og de andre lover vi har nevnt. Proposisjonen er datert 14. mars, Kommisjonsutredningen 21. mai 1975.

Stat/kirke-kommisjonen går sterkt inn for opphevelse av Grunnl. § 2, s.195 og den understreker at staten skal beherske også det religiøse liv s.144b. Den mener altså at opphevelsen av § 2 ikke skal bety at kirken blir fri fra staten, bare at staten skal bli fri fra alle forpliktelser overfor kirke og kristendom. Den skisserer "Den politisk aktive stat" s.144. Men først fremheves det at den tid er forbi "da man ga staten en religiøs begrunnelse. Øvrigheten hadde sin myndighet fra Gud... I dag er det alminnelig å se det slik at øvrigheten har fått sin myndighet av folket i valg" s. 143b ... "De demokratiske idealer og folkesuverenitetsprinsippet innebærer at folket er sin egen autoritet. Staten har ingen annen autoritet enn folket." 143b"; (s.16) fremdeles Danbølt.

"Statsfeminisme er ellers et begrep som vi kjenner best fra den delen av nyere norsk historie som handler om Gro Harlem Brundtlands epøke som fremadstormende politiker og statsminister fra Arbeiderpartiet. For kirkens del er det viktig å ta på alvor at statsfeminismen ikke bare stø fadder til kvinneprestereformen, men også til fosterdrapslovene, partnerskapsloven og den nye ekteskapsloven."

"Idet vi nå skal til å summere opp et helhetsinntrykk av norsk

kvinneprestdebatt etter 50 år med snuooperasjoner, trør jeg det er riktig å legge maksimal vekt på det som har med politisk press, statlig press, ideologisk press og mediepress å gjøre. Kirkens valgsituasjon i de fergangne 50 årene har i en sum handlet om både individuelle og institusjonelle valgsituasjoner der alt det nevnte ytre presset kan plasseres i den ene vektskålen, mens Guds åpenbarte ord, bibeltekstene og den eksegetiske fagargumentasjonen i hovedsak hører til i den andre vektskålen. I denne konfrontasjonen er så tekstenes vøtum med årene blitt tillagt svakere og svakere tyngde og egenvekt."²³

Referanser og noter

1. nlm.no

2. "Kva ventar så kristenfolket av skulane sine i dag? Dei ventar først og fremst at Guds ord er norm før tru og liv på skulen. Og her tålest ikkje noko kompromiss. Gudsordet er det store overlys som pregar tanke og vilje, ord og handling, som dømer all synd og frigjer bundne samvit. Her skal ein spørja seg kva Guds ord seier, byggja seg audmjukt i lydnad møt Ordet." (Tungland, J.; i Veien fram; Grunnsyn og arbeids-måter i Nørsk Luthersk Misjuonssamband; NLM/Lunde1977, s.223.)

3. Hva het "ledergruppen" før de, som det kunne synes, Sun Tzu-inspirerte navne-enderinger i krets- og stillings-strukturen; (blandt Sun Tzus gode råd før å overvinne en fiende fra innsiden, råd som og omhandlet musikk, var "prøv å få redusert verdien av tradisjonene til fienden")?

Hva skjer når sekretærene ikke lengre er sekretærer, en underordnet tjenestemannsfunksjon, men skal kalles ledere?

4. Se D.J.H.; "Evangelisk Luthersk Nettverk"; kommentar-avisa.no

5. Kulikowsky, A.S.; A lesson in rational thinking; A review of An Appeal to Reason: A Cool Look at Global Warming by Nigel Lawson; Duckworth Overlook, London 2008; Journal of Creation 26(3): 37, 2012.

6. Trykket i Høgetveit, J.; "Gi oss i dag vårt daglige brød"; Tanker om naturressurser, mat-, råstoff-produksjon og miljø i Norge og u-land; AKF/Krøssen media 2010.

Se ellers D.J.H.; "I begynnelsen var Ordet"; kommentar-avisa.no s.6, note 18.

7. DELK, Dalane menighet v. P.E. Valand, leverer MP3-CD m. foredrag av Kjell H. Grønbeck: Musikkens plass og betydning i vår tid, og Musikkens oppbygning og dens virkning på mennesket. Jan Bygstad: Hva sier Bibelen om sang og musikk?, del 1 og 2. Per E. Valand: Musikk i oppdragelse og skole. (Opptak fra musikk-seminar feb.2012.)

8. Dagen 16.03.13.

9. Se D.J.H.; Det nye Testaments grunntekst; og "I begynnelsen var Ordet", s.11-54; begge i kommentar-avisa.no

10. Han er ikke alene; Noreas jule-CD før både 2011 og 2012 leser Luk.2 fra BS2011; en tekst som ved fraværet av "herberget", eller hva man skulle ønske kalle det, er svært tydelig på Bibelselskapets forhold til Skriften. Hva bedriver Norea på språk de har mindre kontroll med?

11. Se D.J.H.; Hva har vi teologer for?; kommentar-avisa.no

12. Se D.J.H.; Bibelen Ressurs; kommentar-avisa.no

13. Se D.J.H.; "Espen Ottosen", og "Espen Ottosen; II"; begge i kommentar-avisa.no

14. Spurgeon, C.H.; Presten hjemme og i kirken (orig. Lectures to my Students); Norsk Litteraturselskap 1948, s.29.

15. Hallesby, O., Den kristelige sedelære; Lutherstiftelsen 1928, s.354.

16. Andersen, Ø.; Kvinnens plass i menigheten. Hva sier Guds Ord?; trykksak til NLM-rådsmøte, Hurdal 1948; Antikkkforlaget 1988, s.17.

"Tross den klare avgjørelse på generalforsamlingen i 1946 kommer spørsmålet om kvinners valgbarhet til vår generalforsamling opp igjen i forbindelse med utkastet til de nye grunnregler." (Innledning, s.4)

Og ingenting er endelig avgjort før avgjørelsen er omgjort; 11. juli 1997 fremmer gen.sekr. Egil Grandhagen "på egne vegne" (E.G.) forslag til endring av NLMs grunnregler vedr. stemmerett og læreansvar, hvor kvinner skal kunne tilstedes deltagelse som generalforsamlingsutsending og læreansvar flyttes ut fra generalforsamlingen; m.a.o. sekretærens forslag til gen.fors. om at denne avviker seg selv som "høyeste myndighet i Misjonssambandet"; manglende læremyndighet er inkompatibelt med "høyeste myndighet" i en kristelig organisasjon.

"Det hører neppe med til det "normale" i en organisasjon at den daglige ledelsen går inn og fremmer private forslag i generalforsamlingen; het det i gen.sekr.s redegjørelse (trykket i Utsyn 3. aug.). "...forslag på egne vegne ... private forslag ..." Generalsekretæren måtte gjerne fremme privat forslag; "Framlegg til generalforsamlingen fra ... enkeltpersoner må være hovedstyret i hende senest 3 måneder før generalforsamlingen." (Gr.r. §7,2.1.) "Förändring i disse grunnregler kan bare gjøres ... etter at forslag om förändring har vært kunngjort på den måten som er fastsatt i § 7" (§15); d.v.s. "gjort kjent ... i Misjonssambandets organ minst 6 uker før generalforsamlingen holdes." (§7,1.1.; gr.r.her gjengitt etter utgave trykket 1986,)

"Det er neppe tvil om at svært mange misjonsvenner kjenner på glede over at vi nå kan legge denne saken bak oss", skriver gen.sekr. (Utsyn 3.aug. 1997),

Et ugyldig vedtak som lik i lasten, medfører de etterfølgende avgjørelser fattet av en ikke-kompetent generalsørsamling.

17. Odland, S.; Fortolkning av Paulus' brev til Korintierne og Galaterne; Luther Forlag (fotografisk opptrykk Antikkkforlaget 1985), s.119.

18. Ref.16,s.28.

19. Ibid.,s.23.

20. Ibid.,s.31.

21. Se Høgetveit,L.A.; Kvitsundsaken - Nå med begynnende yrkesforbud for bekjennende kristne?; kommentar-avisa.no

18

22. Høve,O.S., Kleppa,J.; Dagen 22.01.13.

23 Høve,O.S.; Kvinneprestdebatten etter 50 år med snuoperasjoner; Foredrag ved FBBs seminar "Kvinnelig prestedtjeneste - et 50-års-perspektiv", Ryenberget kirke den 10. september 2011. Nett-dok.